

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

**Realizowany w Zespole Szkół Specjalnych
im. Janusza Korczaka we Wrześni**

Program opracował i przedłożył do zatwierdzenia
Radzie Rodziców i Radzie Pedagogicznej zespół w składzie:

Urszula Opic- Piasecka - psycholog

Krystyna Mikołajczyk - pedagog

Magdalena Banaszak

Marzena Szymkowiak

Beata Tomaszewska

I.Podstawa prawna szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 26, art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.);
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120 poz. 526);
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1379 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2012 r. poz. 977);
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. poz. 1578);
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 783);
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 298);
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 25 sierpnia 2017 r. poz.1591);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249);
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2017/2018
- Statut Zespołu Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka we Wrześni.

II. Założenia programu.

- Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka we Wrześni opiera się na wartościach zawartych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i akceptowanych przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski.
- Treści Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły oraz Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.
- Istotą działań wychowawczych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa.
- Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.
- Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.
- Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.
- Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny określa sposób realizacji kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Program wychowawczo – profilaktyczny ZSS stanowi wytyczne do pracy wychowawczej skierowane do dyrektora, pedagoga, psychologa, wychowawców klas, nauczycieli, samorządu uczniowskiego, pracowników szkoły oraz organizacji wspomagających prace szkoły. Powstał przy współudziale rodziców, uwzględniając ich oczekiwania.
- Realizacja programu odbywa się na płaszczyźnie współpracy z: poradnią psychologiczno-pedagogiczną, policją, kuratorami sądowymi, państwową stacją sanitarno-epidemiologiczną, pracodawcami, placówkami doskonalenia zawodowego.
- Program został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym.

III. Cele wychowania:

1. **Głównym celem** programu wychowawczo-profilaktycznego jest stworzenie najkorzystniejszych warunków umożliwiających integralny rozwój ucznia, wszystkich jego sfer osobowości w wieloaspektowym wymiarze: etycznym, moralnym, intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, duchowym z uwzględnieniem jego stopnia niepełnosprawności.
2. **Cele szczegółowe:**
  - Kształtowanie prawidłowych postaw i umiejętności społecznych.
  - Kształtowanie kultury osobistej.

- Kształtowanie nawyków prozdrowotnych oraz promowanie zdrowego stylu życia.
- Rozbudzanie miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dziedzictwa kulturowego.
- Rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości.
- Przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom.
- Rozpoznawanie i przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw, papierosów, alkoholu, narkotyków i dopalaczy).
- Uświadomienie niebezpieczeństwa związanego z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji.
- Uczucie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.
- Współpraca z domem rodzinnym i instytucjami wspomagającymi wychowanie i opiekę.
- Troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

IV. Charakterystyka absolwenta:

Celem podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- Kieruje się w życiu codziennym zasadami etyki i moralności.
- Zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia.
- Jest odpowiedzialny, tolerancyjny, szanuje siebie i innych.
- Zna historię własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły.
- Dbą o czystość języka polskiego i kulturę słowa.
- Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne.
- Posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych.
- Prowadzi higieniczny tryb życia, dba o tężyznę fizyczną.
- Potrafi zdecydować o wyborze kierunku dalszego kształcenia.
- Posiada umiejętność wartościowania i oceny własnych zachowań.
- Potrafi ponieść konsekwencje swoich działań.
- Odkrywa i rozwija swoje zainteresowania.
- Potrafi zorganizować swój czas wolny.

V. Harmonogram działań wychowawczo-profilaktycznych:

Obszar	Zadania do realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
Bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka bezpiecznych zachowań w szkole i poza nią. • Nabywanie i doskonalenie umiejętności zastępowania zachowań agresywnych zachowaniami akceptowanymi społecznie. • Uczenie sposobów radzenia sobie ze stresem i przykrymi emocjami (np. w sytuacji żałoby). • Kształtowanie postaw uczniów zapobiegających uzależnieniom od tytoniu, narkotyków, alkoholu, dopalaczy, Internetu. • Nauka bezpiecznego korzystania z Internetu (cyberprzemoc, uzależnienie). • Tworzenie systemu rozpoznawania i wspierania dzieci ze skłonnościami do zachowań autoagresywnych. • Edukacja w zakresie zachowań seksualnych zapobiegająca wczesnemu rozpoczynaniu życia seksualnego. 	<p>wychowawca, psycholog, pedagog</p> <p>psycholog, pedagog, wychowawca, nauczyciele uczący i dyżurujący, inni pracownicy szkoły</p> <p>psycholog, pedagog, nauczyciele</p> <p>pedagog, psycholog, eksperci, nauczyciele</p> <p>psycholog, wychowawca</p> <p>psycholog, wszyscy nauczyciele</p> <p>psycholog, wychowawca</p>	

Zdrowie – edukacja zdrowotna

- Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.
- Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej.
- Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym.
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.
- Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku.
- Kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego.
- Uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin.
- Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
- Nabycie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres.
- Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych).
- Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju.
- Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji.
- Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego.

wychowawca, pielęgniarka

wychowawca, pielęgniarka,
nauczyciel przedmiotu

wychowawca, pielęgniarka

wychowawca, nauczyciel
przedmiotu

wychowawca, nauczyciel
przedmiotu

wychowawca,
nauczyciel przedmiotu

nauczyciel przedmiotu

wychowawca

psycholog,
pedagog

psycholog,
pedagog

wychowawca,
pedagog

wychowawca,
pedagog

wychowawca

--	--	--	--

Zdrowie – edukacja zdrowotna

- Kładzenie nacisku na dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną. nauczyciel przedmiotu
- Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje. wychowawca
- Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują. pedagog,
psycholog
- Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. wychowawca,
pielęgniarka
- Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości. pedagog
- Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. pedagog, wychowawca
- Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. wychowawca
- Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. psycholog
- Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania. pielęgniarka, nauczyciel
przedmiotu
- Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązanie – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. wychowawca, pedagog
- Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. wychowawca
- Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. wychowawca, pedagog
- Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. pedagog, psycholog
- Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne. pielęgniarka, nauczyciel
przedmiotu

<p style="text-align: center;">Relacje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji i słuchania innych. • Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych (tolerancja, akceptacja). • Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji, opinii, przekonań, poglądów. • Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi (w tym wolontariat). • Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. Uczenie odmawiania w ryzykownych sytuacjach. • Dostrzeganie roli i wartości rodziny w życiu człowieka (szacunek, współodpowiedzialność). • Rozbudzanie więzi społecznych – koleżeństwo, przyjaźń, miłość. • Rozwijanie poczucia przynależności grupowej (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). • Osoby znaczące i autorytety w życiu dzieci i młodzieży. • Pozytywna samoocena. Kształtowanie poczucia własnej wartości (mocne strony, zdolności, predyspozycje). • Kształtowanie potrzeby pracy nad własnymi wadami i słabościami (ograniczeniami). • Empatia – próba spojrzenia w inny sposób na rzeczywistość. • Prawo do prywatności i intymności. • Znaczenie podobieństw i różnic między ludźmi (wyjątkowość, неповtarzalność, tolerancja, akceptacja). • Niepełnosprawni są wśród nas - kształtowanie poczucia odpowiedzialności. 	<p>wychowawca</p> <p>nauczyciel przedmiotu, rodzice</p> <p>wychowawca psycholog, pedagog</p> <p>nauczyciel przedmiotu, rodzice</p> <p>wychowawca, psycholog, pedagog, rodzice</p> <p>nauczyciel przedmiotu</p> <p>wychowawca</p> <p>nauczyciel przedmiotu</p> <p>nauczyciel przedmiotu, rodzice</p> <p>wychowawca, psycholog, pedagog</p> <p>wychowawca, psycholog</p> <p>pedagog, nauczyciel przedmiotu, psycholog</p> <p>wychowawca, psycholog, pedagog</p> <p>nauczyciel przedmiotu</p> <p>nauczyciel przedmiotu, rodzice</p>	
---	--	--	--

Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

- Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się.
- Kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła.
- Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od wyznania, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw; podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.
- Budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów.
- Kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; szacunek względem innych kultur i tradycji.
- Identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań i pasji.
- Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji.
- Kształtowanie poczucia własnej wartości, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania.
- Popularyzowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
- Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.
- Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.
- Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.

pedagog,
wychowawca,
nauczyciel przedmiotu

pedagog, psycholog,
wychowawca

pedagog, psycholog,
wychowawca,
nauczyciel przedmiotu

wychowawca,
nauczyciel przedmiotu

wychowawca,
nauczyciel przedmiotu

pedagog,
wychowawca

pedagog, psycholog,
wychowawca

pedagog, psycholog,
wychowawca

wychowawca,
nauczyciel przedmiotu

wychowawca,
nauczyciel przedmiotu

wychowawca,
nauczyciel przedmiotu

pedagog,
wychowawca

Kultura	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. • Umacnianie więzi ze społecznością lokalną; rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz społeczności lokalnej. 	<p>wychowawca, nauczyciel przedmiotu</p> <p>pedagog, psycholog wychowawca, nauczyciel przedmiotu</p>	
----------------	--	--	--

VI. Zasady ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego:

1. Program ma charakter otwarty, ulega ewaluacji po upływie każdego roku szkolnego.
2. Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo – profilaktycznego.
3. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:
  - Obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian.
  - Analizę dokumentacji szkolnej.
  - Przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.
  - Rozmowy z rodzicami.
  - Wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli.
4. Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym poprzez zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego powołany przez dyrektora.
5. Zadaniem zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Rodziców i Rada Pedagogiczna.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny dla Zespołu Szkół Specjalnych we Wrześni został uchwalony przez Radę Rodziców, w porozumieniu z Radą Pedagogiczną szkoły na posiedzeniu w dniu 27 września 2017 roku.